

Veiligheidsplan

Annie M.G. Schmidtschool

Jacob de Graefflaan

Van Hoornbeekstraat

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	De wettelijke verplichtingen	3
1.2	De Haagse Scholen	3
1.3	De missie van de Annie M.G. Schmidtschool	3
1.3.1	Visie van de Annie M.G. Schmidtschool	4
1.4	ZaZa zegt... de gedragsregels van de Annie M.G. Schmidtschool .	5
2	De huidige situatie op het gebied van schoolveiligheid	6
2.1	Risico Inventarisatie en Evaluatie	6
2.2	Medewerker tevredenheid	6
2.3	Leerling tevredenheid	7
2.4	Oudertevredenheid	7
2.5	Incidenten registratie	7
3	Scheppen van voorwaarden	9
3.1	Huidige organisatie	9
3.2	Nieuwe organisatie	10
3.3	Betrokkenheid team, kinderen en ouders	10
3.4	Leerlingenzorg	11
3.5	Samenwerken met partners buiten de school	11
4	Schoolklimaat	14
5	Pedagogisch klimaat	15
6	Preventieve activiteiten	16
6.1	Voorkomen en tegengaan van pesten	16
6.2	Actief burgerschap en sociale cohesie	17
6.3	Scholing en training personeel op het gebied van veiligheid	17
7	Signaleren en effectief handelen	19
7.1	Grensoverschrijdend gedrag	19
7.2	Calamiteiten	19
8	Communicatie en voorlichting	20
8.1	Communicatie van het veiligheidsplan	20
8.2	Contactpersoon en vertrouwenspersoon de Haagse Scholen	20
8.3	Omgaan met de media	20
8.4	Klachten	21
9	Bijlagen	22

1 Inleiding

Voor u ligt het veiligheidsplan van de Annie M.G. Schmidtschool. Dit plan richt zich op sociale veiligheid (alle vormen van agressie, geweld, seksuele intimidatie, discriminatie en pesten) die binnen, of in de directe omgeving van de school kunnen voorkomen. Ook fysieke veiligheid is in het plan meegenomen, onder andere door het toevoegen van de eindrapportage van de Risico Inventarisatie en Evaluatie 2017.

Het veiligheidsplan is een plan *van, voor en door* de school. We hebben alle gesprekken gevoerd met alle betrokkenen van de school; leerkrachten, kinderen en ouders. Deze gesprekken zijn verwerkt in het plan.

1.1 De wettelijke verplichtingen

Bij het ontwikkelen van onze visie op het terrein van (sociale) veiligheid hebben wij rekening gehouden met de Arbeidsomstandighedenwet, de Wet Primair Onderwijs (WPO) met de verplichting om zorg te dragen voor veiligheid op school.

Onderdeel van het totale schoolbeleid

Ons veiligheidsbeleid betreft geen losse aanpak, maar is een integraal onderdeel van ons schoolbeleid. Ook in het jaarplan en schoolplan 2019-2023 wordt hier aandacht aan besteed (zie bijlage 3 en 4).

Planmatige aanpak

Binnen het veiligheidsplan werken wij toe naar een planmatige aanpak. Hiervoor gebruiken wij de Plan-Do-Check-Act (PDCA) cyclus. In het veiligheidsplan is een plan van aanpak opgenomen, zie hiervoor bijlage 1. Plan van Aanpak. Dit plan van aanpak wordt jaarlijks middels de PDCA cyclus door het veiligheidsteam opgepakt. De actiepunten worden geprioriteerd, uitgevoerd en er wordt geëvalueerd. Hierbij worden eventuele aanpassingen ook doorgevoerd in het veiligheidsplan.

1.2 De Haagse Scholen

De Annie M.G. Schmidtschool is één van de 52 scholen van stichting De Haagse Scholen (De Haagse Scholen). De Haagse Scholen is een stichting voor openbaar basis- en speciaal onderwijs in Den Haag. De stichting omvat 44 reguliere basisscholen, drie scholen speciaal basisonderwijs en vijf scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs.

De gezamenlijke missie van de Haagse Scholen is;

"Wij bereiden onze leerlingen voor op de wereld van morgen".

1.3 De missie van de Annie M.G. Schmidtschool

De Annie M.G. Schmidtschool is een school met twee locaties: locatie Jacob de Graefflaan in Zorgvliet en locatie Van Hoornbeekstraat in Statenkwartier.

Locatie Van Hoornbeekstraat is gehuisvest in een gebouw dat ongeveer 7 jaar geleden is gebouwd. In dit gebouw zijn drie kleutergroepen en de groepen 3 t/m 8, een peutergroep en de naschoolse opvang ondergebracht.

Locatie Jacob de Graefflaan wacht op nieuwbouw, die heeft de afgelopen jaren vertraging opgelopen. In dit gebouw zijn vijf kleutergroepen, twee groepen 3, twee groepen 4 en de groepen 2x 5 t/m 8 en de naschoolse opvang ondergebracht.

In september 2019 heeft de Annie M.G. Schmidtschool de missie en visie herschreven. Deze staan uitgebreid omschreven in het schoolplan 2019-2023. Tijdens een studiedag heeft het team sturende

richting gegeven aan de missie en visie en voordat deze definitief was heeft het team op verschillende momenten invloed op de inhoud en de vorm kunnen uitoefenen. Tijdens dit proces is er ook input aan de MR gevraagd en heeft ook de MR actief meegedacht. Na het opstellen van de nieuwe missie en visie hebben er twee inputsessies met ouders plaatsgevonden en vier inputsessies met de leerkrachten. Dit alles met het doel om iedereen te betrekken bij het onderwijs en de invulling hiervan.

Onze missie

- Onze leerkrachten volgen het *leerproces* van het kind;
- In een veilig en positief groepsklimaat krijgt elk kind de kans om zichzelf te ontplooiën;
- We werken aan een brede ontwikkeling op de volgende ontwikkelingsgebieden: cognitief, sociaal-emotioneel, motorisch, creatief en zorg voor de omgeving;
- We bereiden de kinderen actief voor op hun toekomst in de veranderende maatschappij;
- We staan samen in de driehoek van kind-ouder/(mede)opvoeder-school.

1.3.1 Visie van de Annie M.G. Schmidtschool

Op de Annie M.G. Schmidtschool: “Staan wij voor een brede ontwikkeling van onze kinderen.”

Wij vinden het belangrijk dat onze kinderen goed presteren, daarom is leren voor ons meer dan alleen de cognitieve ontwikkeling. Ook de sociaal-emotionele ontwikkeling is volgens ons van groot belang om uit te groeien tot evenwichtige en veerkrachtige volwassenen.

Sociaal-emotionele ontwikkeling (SEO)

Het sociaal-emotionele welbevinden van de leerlingen heeft veel invloed op hun totale functioneren. Onze school besteedt daarom structureel en systematisch aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. We doen dit omdat we onze kinderen willen opvoeden tot verantwoorde burgers. Ze moeten goed voor zichzelf kunnen zorgen en goed kunnen omgaan met de mensen en de wereld om hen heen (dichtbij en verder weg). De ontwikkeling van de groep en van de individuele leerlingen komen tijdens de groeps(leerling)besprekingen aan de orde.

De school beschikt over een methode voor de sociaal-emotionele ontwikkeling; “KWINK”. Kwink is een online methode voor sociaal-emotioneel leren (SEL). Inclusief burgerschap en mediawijsheid. Voor groep 1 t/m 8 van het primair onderwijs. Kwink biedt een doordacht SEL-programma, gebaseerd op de laatste wetenschappelijke inzichten. Praktisch, leuk en altijd actueel. Gericht op preventie (van bijvoorbeeld pesten op school) en de kracht van een veilige groep.

Sociale veiligheid op school

Op onze school streven wij ernaar om een sociaal veilige leeromgeving te creëren. Een veilige omgeving waarin we, de leerkracht, de kinderen en de ouder ons fijn en veilig voelen, waarin het vertrouwen er is. Vertrouwen om je te kunnen uiten, vertrouwen om je te kunnen ontwikkelen en te groeien.

‘Kinderen voelen rust en onrust, de leerkrachten stralen 90-95% veiligheid uit; jezelf kwetsbaar opstellen werkt vise versa’.

1.4 ZaZa zegt... de gedragsregels van de Annie M.G. Schmidtschool .

We willen een school zijn waar kinderen het naar hun zin hebben en zich op hun gemak voelen. Daarom verwachten we dat iedereen op een respectvolle manier met elkaar omgaat. Dat betekent ook dat we het goede voorbeeld geven en elkaar aanspreken op gedrag dat niet op onze school thuis hoort. We hebben hiervoor een aantal schoolregels geformuleerd. De kakkerlak Zaza uit het boek van Annie M.G. Schmidt verwoordt deze regels op posters, die overal in de school een plekje hebben.

U kunt dan bijvoorbeeld denken aan:

- We houden rekening met elkaar.
- We gaan zuinig met alle spullen om.
- We leren van onze fouten.
- We helpen elkaar.

Deze gedragsregels (zie bijlage 5) worden de komende jaren verder uitgediept en opgepakt. De kinderen willen hier graag over meedenken, zodat ze nog meer gaan leven in de school! Dit is opgenomen in het plan van aanpak (bijlage 1).

‘We mogen wel iets meer rekening houden met elkaar’ – kinderen Annie M.G. Schmidtschool.

2 De huidige situatie op het gebied van schoolveiligheid

Om inzicht te krijgen in de veiligheidsbeleving van de school voeren wij een aantal onderzoeken betreffende fysieke en sociale veiligheid uit. Deze gegevens registreren we niet alleen, we analyseren en evalueren deze gegevens ook.

2.1 Risico Inventarisatie en Evaluatie

Als onderdeel van het Arbobeleidsplan voert onze school een Risico Inventarisatie en Evaluatie uit van de gevaren en risico's op het gebied van fysieke en sociale veiligheid. Deze risico-inventarisatie en –evaluatie passen wij minimaal éénmaal in de 4 jaar aan.

De RI&E is uitgevoerd in 2016-2017 door de Haagse Scholen, zie bijlage 2. Eindrapportage en plan van aanpak RI&E).

Het jaarlijks bespreken en oppakken van de actiepunten vanuit de RI&E is opgenomen in het plan van aanpak behorend bij dit veiligheidsplan. Dit wordt een jaarlijks terugkerende actie voor het veiligheidsteam van de school.

Ook uit de gesprekken met de leerkrachten zijn een aantal punten op het gebied van fysieke veiligheid gekomen die voor verbetering vatbaar zijn. Deze zijn verwerkt in het plan van aanpak behorend bij dit veiligheidsplan (bijlage 1).

2.2 Medewerker tevredenheid

De tevredenheid van de medewerkers wordt gemeten middels het medewerker-tevredenheidsonderzoek van Scholen met Succes. Het laatste onderzoek is uitgevoerd in 2017.

Dit schooljaar volgt wederom een medewerker tevredenheidsonderzoek. Dit onderzoek is terug te vinden in bijlage 6.

In verband met de nieuwe directie, de vele nieuwe leerkrachten en dus een 'nieuw team' hebben wij de verwachting dat dit een mooi start document zal worden met het oog op de toekomst, waarin we bouwen aan een (nog) veiligere school als werkomgeving voor ons allemaal.

Vanuit de gesprekken met het team blijkt dat er over het algemeen een veilige sfeer heerst binnen de school. Echter er zijn een aantal punten vragen de aandacht;

- Veel nieuwe leerkrachten en een nieuwe directie. Er is vraag naar aandacht voor elkaar, kennismaken en teamgevoel creëren. Dit punt is door de directie opgepakt, maandelijks worden er teamactiviteiten georganiseerd en er zijn wekelijks koffie/ thee ochtenden voor het team.
- Communicatie. Door de vele veranderingen blijkt dat er behoefte is aan open en eerlijke communicatie met elkaar. Het gevoel dat dit soms ontbreekt of onduidelijkheden ontstaan door miscommunicatie geeft niet altijd een veilig gevoel.

Deze bovengenoemde punten komen terug als actiepunten in het plan van aanpak, bijlage 1.

2.3 Leerling tevredenheid

Twee keer per jaar (najaar en voorjaar) vullen de kinderen van de groepen 3 t/m 8 SCOL (Sociale Competentie Observatielijst) in.

Daarnaast wordt ook door Stichting De Haagse Scholen de veiligheidsbeleving van kinderen van groep 6 t/m 8 gemonitord. Dit gebeurt aan de hand van een gevalideerd instrument, dat in samenwerking met Scholen met Succes is ontwikkeld. Zie hiervoor bijlage 7.

De uitkomsten van deze observaties worden geanalyseerd en op basis van een analyse worden er, waar nodig, interventies op individueel of op groepsniveau ingezet.

De resultaten uit dit onderzoek worden besproken in het Management Team (MT). Het MT bestaat uit de directeur, adjunct-directeur en drie intern begeleiders (IB). Ook pakt de ib'er de opvallende punten op met de betreffende leerkrachten. Ib'ers en leerkrachten geven aan hier nog een punt van verbetering en verdieping te zien, waarbij extra aandacht gegeven kan worden aan de uitkomsten van het onderzoek (zowel de positieve punten als de punten van aandacht). Dan worden de actiepunten benoemd, acties uitgezet en/of opgepakt door de leerkracht, ib'er of het veiligheidsteam. Hierna evalueren wij.

Foto/ tekst: gesprekken met kinderen (mindmap)

2.4 Oudertevredenheid

Wij voeren 1x per twee jaar een ouder tevredenheidsonderzoek uit. In 2017/2018 is het onderzoek uitgevoerd. De resultaten van het ouder tevredenheidsonderzoek zijn besproken in het team en met de MR.

Dit schooljaar volgt er wederom een oudertevredenheidsonderzoek. Zie hiervoor bijlage 8. De uitslagen van de verschillende onderzoeken (ouders/ kinderen en team) houden wij naast elkaar, om te kijken of hier overeenkomsten of juist verschillen zitten. En om hier actiepunten uit te halen.

Eventuele actiepunten vanuit de tevredenheidsonderzoeken worden opgenomen in het plan van aanpak behorend bij dit veiligheidsplan (bijlage 1).

Naast de verschillende tevredenheidsonderzoeken onder het personeel, de kinderen en de ouders, stellen wij problemen met betrekking tot agressie, geweld, seksuele intimidatie, discriminatie en pesten aan de orde tijdens:

- Overleg in het management team (directie en ib'ers)
- Individuele gesprekken met medewerkers (functioneringsgesprekken, loopbaangesprekken)
- Teamvergaderingen
- Gesprekken met kinderen
- Overleg met de medezeggenschapsraad en ouderraad
- Interne zorgcommissie

Vanuit de diverse tevredenheidsonderzoeken en de audit blijkt de school een veilige omgeving te zijn voor de kinderen, leerkrachten en ouders. Door de vele veranderingen vorig schooljaar (nieuwe directie en wisseling van leerkrachten) is het nodig om aandacht te geven en blijven houden voor de veiligheid binnen het team.

2.5 Incidenten registratie

Een ander belangrijk instrument om het gevoerde veiligheidsbeleid te monitoren, is het registreren van incidenten. De aard en omvang van de incidenten is een belangrijke graadmeter van de veiligheid binnen de school. Meten is weten.

De school probeert in eerste instantie natuurlijk om incidenten te voorkomen. De ZaZa gedragsregels zijn opgesteld voor de hele school. Daarnaast wordt dit aangevuld met klassenregels.

Incidenten worden in eerste instantie afgehandeld door de leerkracht. Als zaken niet opgelost kunnen worden, wordt de ib'er of directie betrokken bij de afhandeling. Ook ouders worden betrokken bij de aanpak van incidenten (onze school beschikt over een respectprotocol, zie bijlage 10).

Een incidentenregistratiesysteem heeft pas zin als er ook daadwerkelijk incidenten gemeld worden. Goede communicatie is daarbij van groot belang. De Annie M.G. Schmidtschool heeft een incidentenregistratie, per locatie ligt een map met daarin de incidentenregistratie. Over het gebruik van de incidentenregistratie worden afspraken gemaakt. Dit geldt ook voor de voorschoolse en tussen schoolse opvang (TSO).

Dit actiepunt staat voor ons in het plan van aanpak (bijlage 1). Het is voor het team (leerkrachten en ondersteunend personeel), kinderen en ouders belangrijk dat het duidelijk is waar incidenten gemeld kunnen worden, welke incidenten gemeld moeten worden en welke stappen moeten worden doorlopen. Ook vinden wij het waardevol om deze incidentenregistratie 2 x per jaar (in december/ januari en juni) te evalueren in het veiligheidsteam en met de TSO. In bijlage 9 is ons huidige formulier incidentenregistratie opgenomen.

Voor wat kinderen betreft worden incidenten tevens geregistreerd in Esis.

Voor wat betreft personeel worden incidenten tevens opgenomen in het personeelsdossier.

Het incidentenregistratie formulier willen wij nog meer gaan gebruiken wij als een instrument om het veiligheidsbeleid te evalueren en waar nodig bij te stellen. Op deze manier willen wij leren van de incidenten.

Kijken naar terugkerende incidenten, de aard van de incidenten, de hoeveelheid incidenten (sociaal en fysiek) en verdere opvallendheden. Hieruit komen actiepunten op het gebied van sociale als wel fysieke veiligheid die opgepakt kunnen worden in het team of door de directie.

De volgende incidenten registreren wij en/of willen wij gaan registreren;

- fysiek geweld
- intimidatie en/of bedreiging met fysiek geweld
- seksueel misbruik
- pesten, treiteren en/of chantage
- discriminatie (onder meer naar ras, geslacht en geaardheid)
- vernieling of diefstal van goederen
- (religieus) extremisme
- drugs /wapenbezit

Wij voegen hierbij een aantal voorwaarden toe, waardoor de incidentenregistratie van toegevoegde waarde is voor onze school.

- Heldere communicatie: iedereen binnen de school moet weten welke incidenten bij wie moeten worden gemeld.
- Registratie in handen van één persoon per locatie, bij voorkeur iemand uit het veiligheidsteam.
- Onderwijspersoneel meldt niet automatisch alle incidenten. Het veiligheidsteam moet daarom voeling houden met de werkvloer.
- Periodieke analyse van de geregistreerde gegevens
- Indien nodig bijstellen van het veiligheidsplan op basis van deze gegevens.

*‘Wat strenger zijn, met consequenties, anders helpt het toch niet’ –
kinderen van de Annie M.G. Schmidtschool*

3 Scheppen van voorwaarden

Het bestuur van de Haagse scholen, de directie en het team zijn samen verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid met betrekking tot veiligheid. Het bestuur zorgt voor algemeen beleid, procedures en richtlijnen bestuursbreed. De directie en het team zorgen voor een vertaling van het beleid naar Annie M.G. Schmidtschool en voeren dit beleid uit. Het veiligheidsplan en het bijbehorende plan van aanpak worden tevens besproken met de MR.

3.1 Huidige organisatie

Het management team (MT) bestaat uit de directie (directeur en adjunct directeur) en 3 bouwcoördinatoren (dit zijn tevens de ib'ers van de onder-, midden- en bovenbouw).

De adjunct directeur voert de coördinatie van het veiligheidsplan binnen onze school. Bij de coördinatie gaat het niet alleen om de uitvoering, maar ook om het bewaken en stimuleren van de voortgang. De coördinatie en het bewaken van de voortgang worden opgenomen middels PDCA cyclus, zie hiervoor kwaliteitszorg in het beleidsplan 2019-2023.

Eén keer in de twee weken is er een overleg met het MT, waarin veiligheid aan de orde komt. Naast het bespreken van de (zorg)kinderen, wordt er ook gesproken over algemene punten van veiligheid zoals pestgedrag. Periodiek wordt er een hele dag gepland waarin uitvoeriger wordt ingegaan op alle onderwerpen, waaronder ook veiligheid.

De resultaten van de onderzoeken (leerling tevredenheid/ oudertevredenheid en personeelstevredenheid) worden ook besproken in het MT. Hier willen we nog in doorpakken om de actiepunten die hieruit volgen mee te nemen in het plan van aanpak (bijlage 1). Delen wat goed gaat en verbeterpunten oppakken en uitzetten.

Vertrouwenspersoon

Om te voorkomen dat kinderen, ouders en ook personeel te lang in hun eentje worstelen met een onveilige situatie, waardoor een situatie kan escaleren, hebben wij twee vertrouwenspersonen aangesteld. Wij communiceren hierbij duidelijk wie en waarvoor ze hier terecht kunnen. De rol van vertrouwenspersoon omvat tevens het coördineren van het beleid tegen alle vormen van pesten (sociale veiligheid).

Op beide locaties van de Annie M.G. Schmidtschool is een vertrouwenspersoon voor de kinderen aanwezig. Onze vertrouwenspersonen maken bij de start van het schooljaar een rondje langs de klassen om haar rol toe te lichten en het belang van sociale veiligheid te vergroten. Tevens maken we hiermee de vertrouwenspersonen zichtbaar en proberen we zo de toegankelijkheid te vergroten.

Aandachtspunt hiervoor is de verhuizing van de Jacob de Graefflaan naar 2 andere locaties. Dit worden twee locaties, waarbij op 1 locatie alleen kleuters gehuisvest worden. Hier stellen we een van de leerkrachten aan als 'tijdelijk contactpersoon' met de vertrouwenspersoon van de andere locaties. Zo is er wel een aanspreekpunt beschikbaar.

Aandacht functionaris

Op onze school hebben de intern begeleiders ook de rol van aandacht functionaris. Deze bewaakt de interne procedure m.b.t. huiselijk geweld en kindermishandeling en zorgt voor een goed verlopende procedure bij een vermoeden van huiselijk geweld en kindermishandeling. De school beschikt over een protocol meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

Fysieke Veiligheid

Op de Annie M.G. Schmidtschool zijn dagelijks BHV'ers (bedrijfshulpverleners) aanwezig. De BHV'ers volgen jaarlijks een herhalingscursus om hun vaardigheden op peil te houden. Er worden minimaal twee ontruimingsoefeningen per schooljaar gehouden.

Er zijn momenteel nog geen preventiemedewerkers, die de RI&E up to date te houden en taken op het gebied van (fysieke) veiligheid uit te voeren. Dit is een actiepun, opgenomen in het plan van aanpak bijlage 1.

3.2 Nieuwe organisatie

Wij willen in het nieuwe schooljaar (2020/2021) een veiligheidsteam samenstellen (actiepun in het plan van aanpak, zie bijlage 1). Dit team wordt verantwoordelijk voor het optimaliseren van de (sociale) veiligheid en het actualiseren van het veiligheidsplan.

De specifieke samenstelling van dit team wordt nader bekeken, de thema's fysieke en sociale veiligheid zullen er in ieder geval in terugkomen. Dat wil zeggen dat taken / functies als preventiemedewerker, vertrouwenspersoon/ aanspreekpunt sociale veiligheid, hoofd BHV en een aandachtsfunctionaris en directie een plaats zullen hebben in het veiligheidsteam. Daarnaast willen wij ouders en kinderen hier ook bij betrekken.

Het streven is dat het veiligheidsteam een 2 keer per jaar bij elkaar komt. Het plan van aanpak behorend bij het veiligheidsplan, wordt jaarlijks aan het begin van elk schooljaar besproken door het veiligheidsteam. Het veiligheidsplan wordt (indien nodig) jaarlijks bijgesteld in lijn met de recente ontwikkelingen op school. Tijdens deze eerste bijeenkomst wordt besproken wanneer welke actiepunten en welke protocollen in het schooljaar aan bod komen. Dit wordt gecommuniceerd binnen het team, aan de ouders en de kinderen.

Hieronder een korte opsomming van de besprekpunten van het overleg:

- Plan van aanpak, behorend bij het veiligheidsplan
- Incidentenregistratie (analyse)
- Plan van aanpak RI&E
- BHV zaken
- Sociale veiligheid (aandachtspunten vragenlijsten kinderen, ouder- en medewerkertevredenheid en ook actuele zaken)
- Nieuws omtrent veiligheid
- Training / opleiding team

3.3 Betrokkenheid team, kinderen en ouders

Het team, de ouders en de kinderen zijn samen verantwoordelijk voor het pedagogisch klimaat op school. Daarom is het goed dat zij betrokken worden bij het vormgeven van beleid en een rol hebben bij de uitvoering ervan.

Een actiepun van dit veiligheidsplan is dat wij de komende tijd gaan nadenken hoe wij de kinderen middels bijvoorbeeld een leerlingenraad nog meer kunnen betrekken bij belangrijke thema's, zoals veiligheid.

Het veiligheidsteam wordt zo ingericht dat er teamleden betrokken zijn en (nog meer) worden bij het veiligheid op school.

De communicatie met ouders over de veiligheid van de school vinden wij belangrijk. Binnen de MR wordt op een positief kritische manier meegedacht over beleid. Tevens komt het onderwerp veiligheid terug in de vragenlijsten van het ouder tevredenheidsonderzoek.

In het beleidsplan 2019-2023 staat communicatie als één van de doelen geformuleerd; 'communiceren op een onderwijskundig inhoudelijke manier met ouders gestroomlijnd vanuit één communicatiebron, om zo een effectieve school-ouder relatie op te bouwen'.

In het begin van het schooljaar starten wij met kennismakingsgesprekken met alle ouders. Hierbij wordt de tijd genomen voor het gesprek met de ouder(s). Er wordt vanuit een positieve houding gekeken wat de leerling, de ouder en de leerkracht nodig hebben in het komende schooljaar. Door een eerste kennismaking (zonder druk van positieve of negatieve bespreekpunten) is er een open communicatie ontstaan wat een gevoel van veiligheid creëert. De leerkracht en de ouder(s) leren elkaar kennen en weten elkaar goed te vinden.

Op deze manier willen wij elkaar beter leren kennen en investeren wij, mede ten behoeve van de veiligheid, graag in de onderlinge relatie.

3.4 Leerlingenzorg

Elke leerling ontwikkelt zich in zijn eigen tempo en heeft zijn eigen mogelijkheden. Als school gaan we uit van die mogelijkheden en willen we tegemoet komen aan de onderwijsbehoeften van iedere leerling. Wij noemen in dit veiligheidsplan kort de hoofdlijnen op het sociaal emotioneel gebied. In het schoolplan (bijlage 3) staat dit meer uitgebreid beschreven.

Op onze school werken drie intern begeleiders (IB-er). Voor elke bouw één IB-er: groep 1-2, groep 3-5 en groep 6-8. De intern begeleider is verantwoordelijk voor de leerlingenzorg. Zij ondersteunt de leerkracht met betrekking tot de zorg in de klas. Daarnaast zijn de intern begeleiders medeverantwoordelijk voor de zorg in de school en de bovenschoolse- en schoolnabije zorg. Op elk van deze drie terreinen hebben de intern begeleiders verschillende taken en activiteiten.

‘De IB’ers zijn zichtbaar, heel actief en heel toegankelijk. Zijn altijd bereid mee te denken ook op het gebied van sociale veiligheid.’

Op sociaal-emotioneel gebied:

- Sociaal-emotionele belemmeringen die de ontwikkeling van de leerling in de weg staan en/of invloed hebben op de andere kinderen in de groep.
- Een lichamelijke of verstandelijke beperking, die belemmeringen op welk gebied dan ook oplevert of kan gaan opleveren.

We proberen het onderwijsaanbod voor kinderen met speciale onderwijsbehoeften zoveel mogelijk in de (eigen) groep, door de (eigen) leerkracht plaats te laten vinden. De IB-er ondersteunt hierin de leerkracht.

3.5 Samenwerken met partners buiten de school

Wij streven naar samenwerking met instanties en partners. Hierdoor halen wij expertise binnen waardoor wij adequaat samen kunnen werken aan de opvoeding, veiligheid en de ontwikkeling van de kinderen. Wij dragen daarvoor, als school, ouders en omgeving, een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

*‘Als de juf of meester er niet is, vooral met buiten spelen, dan wordt er meer gepest’ –
kinderen van de Annie M.G. Schmidtschool*

Organisatie	Functie/deskundigheid	Inzet en zichtbaarheid
HCO (Haags Centrum voor Onderwijs)	Diverse deskundigen	Worden ingehuurd voor het doen van individueel onderzoek bij leerlingen, inzet deskundigheidsbevordering team.
Xtra	Schoolmaatschappelijk werk	De smw'er is elke week een ochtend op school aanwezig.
SPPOH (Stichting Passend Primair Onderwijs Haaglanden)	Adviseur passend onderwijs	Twee uur per week.
ONL	Ernstige dyslexie Buro leerling hulp en anderen	Behandeling leerlingen met ernstige dyslexie.
Viertaal	Spraak-taaldeskundige	Op afroep
CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin)	Ondersteunen van het gezin en school Schoolarts en schoolverpleegkundige	Op afroep Op afroep
Jutters	Kinder-en jeugd psychiatrie	Op afroep
Jeugdformaat.	Ondersteunen van het gezin, de leerling en school	Op afroep
Logopedie.	Spraak-taaldeskundige	Op afroep
Fysiotherapie.	Fijn- en grofmotorisch	Op afroep
Bartimeus	Visuele beperking	Op afroep
RT bureau	Cognitieve ontwikkeling	Op advies
OR (Ouderraad)	Beide locaties hebben een eigen OR	De OR helpt ons met het organiseren van diverse activiteiten binnen de school.
MR (Medezeggenschaps-raad)	Overkoepelend, met afgevaardigden van beide locaties	Via de Medezeggenschapsraad praten ouders en personeel mee over het schoolbeleid.
Stichting Vrienden Van	Beide locaties hebben een eigen SVV	De SVV verzorgt een financiële impuls wat maakt dat er meer mogelijk is op school, naast het reguliere budget.
2Samen	Buitenschoolse Opvang	2Samen verzorgt de tussen- en naschoolse opvang en plannen de verlengde schooldag.
Cultuurschakel	Gemeente Den Haag	Onze coördinatoren maken bij onze visie aansluitende keuzes uit het gemeente aanbod
BOVO (Basis Onderwijs Voortgezet Onderwijs)	Organisatie PO->VO	
Class for the Gifted	Extra verrijking/uitdaging voor leerlingen uit groep 7 en 8.	Indien school dit noodzakelijk acht voor de leerling.
DE HAAGSE SCHOLEN	Bestuurskantoor	Zij werken ter ondersteuning van onze school.

Deze samenwerking zien wij niet alleen als van belang bij interventies gericht op het aanpakken van incidenten en in situaties van onveiligheid, maar ook om preventief (mede) vorm te geven aan ons veiligheidsbeleid.

Buitenschoolse Opvang (BSO) en Tussenschoolse Opvang (TSO)

De school heeft voor de Buitenschoolse Opvang een samenwerkingsverband met Kinderopvang 2Samen. Op de locatie JdG wordt uw kind ondergebracht in de lokalen van de 2Zeerovers in onze school. De locatie VHb vangt de kinderen op in de lokalen van de 2Vikingen in de school. De jongere kinderen worden uit de klas opgehaald door de pedagogisch medewerkers van 2Samen.

Niet alleen de voor- en naschoolse opvang wordt bij ons door 2Samen geregeld, maar ook de Tussenschoolse Opvang. We spreken over 'Broodje Samen' als het de Tussenschoolse Opvang betreft.

2Samen biedt ook speciale activiteiten aan voor kinderen van de BSO, de KICKs. De activiteiten hebben het karakter van miniworkshops en worden door vakdocenten op de BSO zelf of in een sporthal, dansschool of buurthuis gegeven. In vakanties organiseert KICKs sporttoernooien voor alle BSO-locaties.

Er is op onze school een werkgroep 'samenwerking 2Samen en Annie M.G.Schmidtschool' en een werkgroep 'dubbelgebruik in het leven groepen voor beide locaties. De werkgroep wordt gevormd door de coördinatoren BSO en TSO en door directie en leerkrachten van onze school.

Vanuit de gesprekken met de leerkrachten en kinderen is de vraag gekomen om meer aandacht te geven aan de invulling van veiligheid met de externe partner 2Samen. De regels en afspraken van school kunnen beter worden afgestemd met het team van 2Samen. De kinderen hebben vooral behoefte aan *dezelfde* regels en afspraken. Dit is een actiepunt in ons plan van aanpak, zie bijlage 1.

Tevens wordt het incidentenregistratieformulier wat de Annie M.G. Schmidtschool ontwikkeld ook besproken met 2Samen. In de werkgroep wordt deze registratie doorgenomen en nader afgestemd, zodat school en 2Samen hier gericht samen in kunnen optrekken. Zie bijlage 1, plan van aanpak veiligheidsplan.

'Er zou meer 1 lijn in regels/ gedrag van de TSO medewerkers en de leerkrachten mogen zijn, zodat er meer duidelijkheid is voor de kinderen.'

4 Schoolklimaat

De Annie M.G. Schmidtschool beschikt over de methode voor Sociaal-Emotionele ontwikkeling Kwink. Kwink is een online methode voor sociaal- emotioneel leren, inclusief burgerschap en mediawijsheid voor groep 1 t/m 8. Wij werken met deze methode, niet alleen als methode, maar ook als middel en doel om de sociaal emotionele ontwikkeling vorm te kunnen geven en verder te ontwikkelen.

Vorming van een sociaal veilige groep

- Aan het begin van ieder nieuw schooljaar wordt er aandacht besteed aan het vormen van een groep (forming). Door middel van allerlei activiteiten leren de kinderen de leerkracht en elkaar goed kennen. Gezamenlijk worden er klassenregels opgesteld om eigenaarschap van kinderen te bevorderen en is er aandacht voor de schoolregels.
- Na de periode van kennismaking ontstaat de roerige periode waarin kinderen hun plek in de groep innemen (storming). In de lessen van Kwink wordt bewust dan wel onbewust aandacht besteed aan deze fase.
- Na de periode van storming ontstaat de fase waarin bepaald wordt hoe wij met elkaar om (willen) gaan (norming).
- Wanneer in de groep alle rollen zijn verdeeld en de verhoudingen in balans zijn is er sprake van een klimaat waarin alle kinderen zich veilig voelen in de groep waardoor elk kind zich optimaal kan ontplooiën (performing). Dit is de gewenste situatie.

Wanneer de groepssamenstelling in de loop van een schooljaar verandert, kan het zijn dat de fasen van forming, storming opnieuw worden doorlopen.

Op beide locaties is er een coach voor SEO/Kwink aanwezig. Zij ondersteunen het team op het gebied van deze sociaal emotionele methode.

Vanuit de gesprekken met de leerkrachten blijkt dat de SEO/Kwink coach meer zichtbaar mag zijn. Er zijn veel nieuwe leerkrachten die nog niet exact weten hoe om te gaan met Kwink. Er is behoefte aan uitleg, coaching hieromtrent. Dit komt terug in het plan van aanpak, zie bijlage 1. Dit draagt bij aan eenduidige houding en gedrag van leerkracht en leerling schoolbreed.

Vanuit de kinderen wordt aangegeven dat de regels ZaZa en verdere afspraken over grensoverschrijdend gedrag duidelijker mogen. Ze geven aan dat ze de ZaZa regels wel kennen, maar niet altijd toepassen. Ze vinden het fijn om te weten waar ze aan toe zijn. In de leerlingenraad wordt hier aandacht aan besteed (zie het plan van aanpak, bijlage 1).

Audit

In maart 2019 is onze school bezocht door een auditteam, tijdens dit bezoek hebben zij met het MT, verschillende leerkrachten en verschillende kinderen van beide locaties gesproken. Zij hebben het domein 'schoolklimaat' hierbij ook bekeken, uit dit bezoek is onder meer naar voren gekomen dat:

- Onze kinderen gaan graag naar school en vinden het een fijne school met een prettige sfeer.
- Kinderen en leerkrachten gaan op een positieve manier met elkaar om en kinderen gaan positief met elkaar om.
- Er wordt nauwelijks gepest en als er wat gebeurt, wordt er tijdig ingegrepen. De kinderen geven wel aan dat we strenger moeten ingrijpen.
- De Kwink-lessen helpen bij het creëren van deze sfeer op school.

Het volledige auditrapport is in te zien bij de directie.

5 Pedagogisch klimaat

Onze visie en de achterliggende waarden bepalen de manier waarop de school, de leerkracht, een pedagogisch klimaat schept. Er zijn diverse factoren die een positief effect hebben op de ontwikkeling van het kind en het leerklimaat in de groep.

De speerpunten van onze school zijn:

- Het opdoen van positieve ervaringen;
- De mate van welbevinden;

Deze aspecten beïnvloeden het pedagogisch klimaat, dat op zijn beurt invloed heeft op de ontwikkeling van het zelfbeeld en het vermogen tot zelfregulatie. Bij de opvoeding binnen en buiten de school zijn ouders, school en leerkracht(en) betrokken. Eenieder heeft hierin zijn eigen verantwoordelijkheid. Ouders moeten weten welke pedagogische speerpunten de school heeft en welke normen en waarden voor de leerkrachten richtinggevend zijn in de omgang met de kinderen. Dit is belangrijk voor hen, want zij zijn de eerstverantwoordelijken voor de opvoeding, al hebben ze een deel van deze opvoedingsverantwoordelijkheid overgedragen aan school.

Bij de Audit die begin 2019 heeft plaatsgevonden binnen onze school is er tevens gekeken naar het pedagogisch klimaat. Hierbij is door de Haagse Scholen een standaard gesteld:

Standaard 1: Pedagogisch klimaat en handelen.

Kinderen leren beter als de school tegemoet komt aan hun behoeften aan veiligheid, ondersteuning en stimulering. De leeromgeving in de school en de lokalen (aankleding) is voor kinderen een bron voor hun ontwikkeling. Dit betekent dat de omgeving veilig is, gestructureerd, actueel en uitdagend. Verder is het belangrijk dat kinderen met respect met elkaar omgaan. Datzelfde wordt verwacht van de teamleden.

Toelichting van de Auditcommissie:

Op het gebied van pedagogisch klimaat en handelen merkt de auditcommissie het volgende op:

- Uit de gesprekken met beide groepen kinderen komt naar voren dat de kinderen graag naar school gaan. Ze vinden het een fijne school.
- De lokalen zijn divers ingericht. In de lokalen zijn de groepsregels te vinden en hangt visueel ondersteunend materiaal op het gebied van taal, lezen en rekenen. In sommige lokalen hangen ook de doelen voor een bepaalde periode of blok. Een en ander wordt gecombineerd met eigen werk van de kinderen. In sommige lokalen is het wat vol en wat veel, in andere lokalen is het wat soberder.
- Tijdens de observaties bleek dat er een goede en prettige sfeer hangt en er sprake is van een goed werkklimaat. Kinderen en leerkrachten gaan op een positieve manier met elkaar om. Ook kinderen gaan goed met elkaar om. Uit de gesprekken komt naar voren dat er niet of nauwelijks gepest wordt op school. Als er wat gebeurt, wordt er tijdig ingegrepen. De kinderen geven wel aan dat er soms 'strenger' opgetreden mag worden als er gepest wordt. Soms komt de pester weg met 'sorry' zeggen en dat vinden de kinderen te makkelijk.
- De school investeert in het klimaat via Kwink-lessen, een methode voor sociaal-emotioneel leren. Daarnaast zijn er door de school regels te zien, al dan niet gemaakt door groepen zelf.
- De verplichte documenten en verplichtingen, zoals de vertrouwenspersonen, de incidentenregistratie, antipestbeleid en de metingen van de veiligheidsbeleving van kinderen en personeel zijn op orde.
- Kortom, het schoolklimaat is goed. Er ligt een goede basis om te leren.

Voor meer informatie over het pedagogisch klimaat en de pedagogische leeromgeving verwijzen wij graag naar ons schoolplan 2019-2023 (bijlage 3).

6 Preventieve activiteiten

Middels preventieve activiteiten gericht op veilig gedrag (en voorkomen van onveilig gedrag) wordt de sociale veiligheid op school en daarbuiten vergroot. Deze preventieve activiteiten worden in de volgende paragrafen besproken.

Als basis hebben wij de ZaZa gedragsregels, zie hiervoor hoofdstuk 1.4 en bijlage 5. Deze gedragsregels zijn bekend bij alle kinderen, het team en de ouders en zijn gecommuniceerd in de school. De ZaZa regels staan wel opgenomen in het plan van aanpak met als actiepunt 'actualiseren'. Het stellen van grenzen vinden wij erg belangrijk. Door de afspraken te actualiseren en helder te communiceren is het voor iedereen waar hij/ zij aan toe is.

Hiervoor wordt onder meer de leerlingenraad geraadpleegd (zie plan van aanpak, bijlage 1).

Een tip van de kinderen van de Annie M.G. Schmidtschool; maar 1 of 2 klassen tegelijk op de gang als we naar buiten gaan, anders gaan we steeds harder praten, omdat we 'over elkaar heen moeten praten'!

Daarnaast hebben wij een aantal specifieke preventieve activiteiten ten behoeve van de sociale veiligheid bij ons op school, zie hiervoor de volgende alinea's.

6.1 Voorkomen en tegengaan van pesten

Pesten komt helaas op elke school en in elke klas voor. Ook buiten de school, op weg van school naar huis, thuis of op een sportclub wordt gepest. In de klas praten wij met kinderen over wat pesten is, wat pesten met iemand doet, hoe je elkaar kunt helpen en hoe je hulp kunt vragen als je met pesten te maken hebt. Dit helpt kinderen pestsituaties te (door) zien en escalatie te voorkomen.

Onze school beschikt over een Respectprotocol (zie bijlage 10) waarin wordt beschreven hoe wij handelen wanneer er sprake is van pesten.

Respectprotocol

Het accepteren en respecteren van elkaar vinden wij als school erg belangrijk. Via de methode Kwink en voorbeeldgedrag van de leerkrachten proberen wij dit ook uit te dragen.

Het Respectprotocol wordt momenteel geactualiseerd (als actiepunt terug te vinden in bijlage 1). Het geeft richting aan de aanpak van voorkomend pestgedrag zowel offline als online.

Voorts hopen wij, mede door middel van het protocol, in discussie te blijven over dit onderwerp. In gesprek met elkaar blijven is voor ons heel waardevol. Dit willen wij gaan doen met de leerlingenraad en in het veiligheidsteam.

Ook staat er in de hal van de 2 locaties een brievenbus. Hier kunnen de kinderen (hulp)vragen en opmerkingen met betrekking tot veiligheid (met naam of anoniem) in kwijt. De vertrouwenspersoon neemt deze vragen en opmerkingen door en verbind daar al dan niet acties aan,.

In het plan van aanpak (zie bijlage 1) staat communicatie van het 'geactualiseerde' Respectprotocol opgenomen.

Mediawijsheid

Wij zijn ons er bewust van dat social media een onlosmakelijk onderdeel is van de huidige samenleving en de leefomgeving van onze kinderen.

De maatschappelijke impact van social media wordt steeds groter. Daarom is het belangrijk dat kinderen kritisch met (social) media om kunnen gaan. Ze moeten leren hoe ze al die informatie kunnen filteren en hoe ze actief en bewust deel kunnen nemen aan onze multimediale samenleving.

In het respectprotocol zijn situaties rondom pesten beschreven die betrekking hebben op de situatie in en om de school én digitaal (het pesten via 'social media' ofwel cyberpesten).

'Mobiele telefoon in de kluis of thuis!' – kinderen van de Annie M.G. Schmidtschool

In onze methode Kwink is aandacht voor mediawijsheid. Tijdens de vergadering waarin met het team de auditresultaten zijn besproken heeft het team aangegeven dat er binnen ons onderwijs meer aandacht voor mediawijsheid moet komen. De leerkrachten missen een leerlijn in het aanbod (of zien deze onvoldoende). Hier gaan we de komende vier jaar met elkaar invulling aan geven. Dit staat als actiepunt in bijlage 1 opgenomen.

AVG

Wij respecteren de privacy van onze kinderen. Ouders geven aan het begin van het schooljaar per brief aan of zij akkoord gaan met plaatsing van foto's op onze website. Bij activiteiten in of buiten school waar ouders meegaan, melden we aan de ouders dat foto's van anderen niet 'zomaar zonder navraag bij andere ouders' verspreid mogen worden.

6.2 Actief burgerschap en sociale cohesie

Wij onderschrijven artikel 8 in de wet Primair Onderwijs waarin staat dat het onderwijs mede gericht is op de bevordering van actief burgerschap en sociale integratie.

Wij zijn een openbare school. Op onze school zijn alle kinderen welkom, ongeacht hun geloof en/of afkomst. Wezenlijk is dat kinderen elkaar accepteren, waarderen en respecteren. Om dat te bereiken scheppen wij een veilige omgeving waarin iedereen – kinderen, ouders en teamleden – de eigen levensovertuiging en mening kenbaar kan maken. Wij besteden gericht aandacht aan levensbeschouwing, de sociaal-emotionele ontwikkeling (waarbij het accent ligt op omgaan met jezelf, de ander en de omgeving), actief burgerschap en sociale cohesie. Dit komt terug in de Kwink lessen.

6.3 Scholing en training personeel op het gebied van veiligheid

Wij hechten er veel belang aan dat teamleden zich verder bekwamen en dit komt in het POP aan de orde. Wij verzorgen, gericht op de doelen in het schoolplan ook teamscholing op de aspecten die volgens het MT, wel of niet in overleg met het team, noodzakelijk worden geacht op het gebied van veiligheid.

Voorbeelden hiervan;

- In de POP gesprekken wordt gekeken naar de wensen tot opleiding en training op het gebied van (sociale en fysieke) veiligheid binnen het team op individueel en groepsniveau.
- Naar aanleiding van de uitkomsten van de medewerker-, leerling- en oudertevredenheidsonderzoeken wordt gekeken of er behoefte is aan trainingen op het gebied van veiligheid.
- Training voor de coördinator sociale veiligheid en preventiemedewerker?
- Studiedagen/ trainingen inzake thema veiligheid en de meldcode, tevens worden deze thema's behandeld in teamvergaderingen.

- Trainingen van het BHV team.

7 Signaleren en effectief handelen

7.1 Grensoverschrijdend gedrag

Het tijdig signaleren, begrenzen en aanpakken van grensoverschrijdend gedrag zorgt ervoor dat situaties niet escaleren en de gevolgen voor slachtoffers zo veel mogelijk beperkt worden. De ZaZa regels en ons Respectprotocol zijn de leidraad hierin.

Onze medewerkers wegen voortdurend af of gedrag van kinderen nog toelaatbaar is, of dat het een grens overschrijdt. De context van een situatie bepaalt vaak hoe gedrag geduid moet worden. Ons uitgangspunt is om bij signalen, dit gelijk met elkaar te bespreken. Directie en intern begeleiders zijn hiervoor altijd beschikbaar en stimuleren om met elkaar naar oplossingen te zoeken en één lijn te trekken. Samen wordt bekeken wanneer en of het nodig is om ouders hierbij te betrekken.

Uit de gesprekken met de kinderen is gebleken dat ze het prettig vinden om 'te weten waar ze aan toe zijn'. Wat de grenzen zijn en wat de regels zijn. Dit kan beter vinden ze. De kinderen worden in de leerlingenraad uitgedaagd om hierover mee te denken. In het plan van aanpak staat als actiepunt het bespreken van het Respectprotocol met het team benoemd. Duidelijke en heldere afspraken hierover zijn noodzakelijk (voor leerkracht en leerling).

'We zouden wat meer met elkaar kunnen praten. Leerlingen, ouders en kinderen.' Een positieve houding, complimenten geven en kwaliteiten van elkaar zien en benoemen, dit draagt bij aan een veilige omgeving!'

Rondom de Meldcode handelen wij volgens wetgeving. Per 1 januari 2019 is stap vijf van de Meldcode veranderd. In alle gevallen van (een vermoeden van) huiselijk geweld en kindermishandeling is melding bij Veilig Thuis verplicht. Zie hiervoor bijlage 13.

Communicatie en training voor het team rondom de Meldcode staat in ons plan van aanpak als actiepunt voor volgend schooljaar (bijlage 1).

Protocol schorsing en verwijdering

Schorsing kan worden opgelegd, indien de leerling en/of zijn of haar wettelijke vertegenwoordiger(s) zich op school ernstig heeft misdragen c.q. hebben misdragen of het vermoeden daarvan bestaat en nader onderzoek nodig is. Een leerling kan van school verwijderd worden, indien op school door het gedrag van de leerling en/of zijn wettelijke vertegenwoordiger(s) een onhoudbare situatie is ontstaan en er ter zake geen uitzicht is op een aanvaardbare oplossing binnen de school. De school beschikt over een protocol schorsing en verwijdering. Zie hiervoor de website: <https://www.amgschmidtschool.nl/protocollen-en-beleidsdocumenten/> en bijlage 14.

7.2 Calamiteiten

Bij calamiteiten zorgen wij voor een goede en snelle communicatie met medewerkers, kinderen en ouders. Indien nodig schakelen wij (bij ernstige incidenten) experts in die de school bijstaan en adviseren bij de opvang van kinderen, ouders en het team. Daarnaast kunnen zij het schoolpersoneel helpen de kinderen op te vangen.

Ons BHV team organiseert en evalueert 2x per jaar ontruimingsoefeningen, het BHV team krijgt jaarlijks een BHV training. Hoe wij omgaan met calamiteiten staat beschreven in het ontruimingsplan (zie bijlage 11). Tevens heeft er op de van Hoornbeekstraat een brandveiligheidsonderzoek (uitgevoerd door Brandweer, veiligheidsregio Haaglanden) plaatsgevonden. Alle punten die hieruit voort zijn gekomen, zijn inmiddels opgepakt (bijlage 12).

8 Communicatie en voorlichting

Communicatie en voorlichting vinden wij een belangrijk onderdeel van het veiligheidsplan. Het geven van voorlichting over ons veiligheidsplan is tevens een wettelijke verplichting. Daarnaast willen en kunnen wij door middel van voorlichting meer draagvlak creëren, waardoor veiligheid een belangrijk aspect wordt van alle betrokkenen binnen onze school.

8.1 Communicatie van het veiligheidsplan

Ons veiligheidsplan is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het team, de medezeggenschapsraad, de ouders, de kinderen, de stagiaires, de hulpouders, de vrijwilligers en ieder ander betrokken bij de school.

In het kader van deze voorlichting wordt, zoals eerder genoemd in dit plan, met het team regelmatig gecommuniceerd over veiligheid. Hierbij worden de noodzaak en de achtergronden van het veiligheidsplan, het veiligheidsplan met de actielijst en bijbehorende bijlagen besproken.

Met de kinderen bespreekt elke leerkracht in de eerste schoolweek de schoolregels, daarnaast wordt hier gedurende het schooljaar doorlopend aandacht aan besteed, onder andere door de vertrouwenspersonen en via de methode Kwink.

Op onderstaande wijze wordt het veiligheidsplan ter sprake gebracht bij ouders;

- De medezeggenschapsraad wordt geïnformeerd over de uitkomsten van de tevredenheidsonderzoeken en de actiepunten die daaruit naar voren komen. Deze worden vervolgens ook naar de ouders gecommuniceerd.
- In de schoolgids wordt aandacht besteed aan de belangrijkste punten uit het veiligheidsplan
- De leefregels en de protocollen zijn terug te vinden op de website van onze school.
- In de Lispeltuut (de nieuwsbrief), in Mijn Schoolinfo en op de website besteden we regelmatig aandacht aan het thema veiligheid.

Dit veiligheidsplan met plan van aanpak wordt besproken in de MR. Volgend schooljaar zal het veiligheidsplan ook op de website van Annie M.G. Schmidtschool te vinden zijn.

In het plan van aanpak behorende bij het veiligheidsplan wordt tevens aandacht gegeven aan communicatie. Dit is een punt van aandacht. Het team is verspreid over meerdere locaties hierdoor is kans van 'de ruis op de lijn' en daardoor is onduidelijkheid en kans op onveiligheid binnen het team een struikelblok. Hierover gaan we de komende tijd met elkaar in overleg. De vraag naar meer 'samen zijn', verbinding maken en voelen, elkaar horen en veiligheid creëren in het team. Dit is een actiepoint in het plan van aanpak, bijlage 1.

Tevens is de verhuizing van de Jacob de Graefflaan naar 2 tijdelijke locaties (ivm nieuwbouw) een punt van aandacht op het gebied van veiligheid voor ouders, leerling en team. Goede communicatie hierover vinden wij van groot belang.

8.2 Contactpersoon en vertrouwenspersoon de Haagse Scholen

Ons bestuur de Haagse Scholen, heeft externe vertrouwenspersonen aangesteld. In de schoolgids staat wat hun namen en functies zijn en op welke manier ze zijn te bereiken.

8.3 Omgaan met de media

Het bestuur onderhoudt de contacten met de media en derden in geval van incidenten. Het personeel van de school verwijst de media en derden dan ook consequent door naar het bestuur. Hiervoor heeft de

Haagse Scholen een mediabeleid ontwikkeld. In geval zich een ernstige calamiteit voordoet, loopt alle communicatie met externen via de door het bestuur aangewezen contactpersoon.

8.4 Klachten

In geval zich op het terrein van agressie, geweld, seksuele intimidatie, discriminatie en pesten klachten en/of bezwaren voordoen, wordt de algemene procedure van de klachtenregeling gehanteerd (bijlage 15 Klachtenregeling). Onze klachtenregeling is opgesteld door de Haagse Scholen, opgenomen in het schoolplan en gepubliceerd in de schoolgids.

Klachten worden in behandeling genomen door het bestuur. De Haagse Scholen is aangesloten bij de landelijke klachtencommissie. Klachtenprocedure staat vermeld in de schoolgids en op de website (<https://www.amgschmidtschool.nl/wp-content/uploads/2019/09/Klachtenregeling-De-Haagse-Scholen.pdf>).

Wij informeren de medezeggenschapsraad meteen over elk gegrond oordeel van de klachtencommissie en de maatregelen die het bevoegd gezag naar aanleiding van dat oordeel zal nemen.

De benodigde personele en financiële middelen

In de jaarlijkse budgetteringsronde worden de activiteiten in het kader van (sociale) veiligheid begroot. De omvang van de kosten wordt mede bepaald door het aantal te ondernemen verbeteractiviteiten die zijn opgenomen in het plan van aanpak.

9 Bijlagen

Protocollen en documenten Annie M.G. Schmidtschool

1. Plan van Aanpak Veiligheidsplan
2. Eindrapportage en plan van aanpak RI&E 2017
3. Schoolplan Annie M.G. Schmidtschool 2019-2023
4. Jaarplan Annie M.G. Schmidtschool 2019-2020
5. ZaZa gedragsregels Annie M.G. Schmidtschool
6. Medewerker tevredenheidsonderzoek
7. Leerling tevredenheidsonderzoek
8. Ouder tevredenheidsonderzoek
9. Formulier incidentenregistratie
10. Respect protocol
11. Ontruimingsplan
12. Brandveiligheidsonderzoek Brandweer veiligheidsregio Haaglanden
13. Meldcode

Protocollen en documenten vanuit de Haagse Scholen

14. Protocol toelating, schorsing en verwijdering
15. Klachtenregeling

Respectprotocol

Annie M.G. Schmidtschool

Jacob de Graefflaan

Van Hoornbeekstraat

Inhoud

Respectprotocol	25
Normen en waarden op de Annie MG Schmidtschool	25
Preventieve aanpak	25
Tegengaan van pesten	25
Stappenplan	25
Protocol digitaal pesten.	26
Verbindend communiceren	26
Bijlage 1 No Blame-approach	28
Bijlage 2 Leidraad gesprek gepeste leerling	29
Bijlage 3 leidraad een gesprek met een leerling die pest.....	30
Bijlage 4 Informatie voor ouders/leerkrachten van gepeste leerlingen.	31
Bijlage 5 Stappenplan Cyberpesten	33
Bijlage 6 geheugensteuntje verbindende communicatie	36

Respectprotocol

Wij vinden het belangrijk dat er op onze school een veilige en positieve sfeer is voor iedereen.

Pesten komt helaas op elke school voor. Ook op de Annie MG Schmidt kan pesten voorkomen. Het is een probleem dat wij op school onder ogen zien en serieus aanpakken.

Definitie pesten: pesten is het gedrag waarbij iemand herhaald en gedurende langere tijd door anderen bejegend wordt op manieren die leiden tot fysieke verwonding en/of psychisch lijden. Dit kan variëren van woordgrapjes tot structureel geweld en bedreiging.

Normen en waarden op de Annie MG Schmidtschool

- Leerlingen hebben recht op een veilige schoolomgeving.
- Leerlingen en leerkrachten willen zich voor elkaar en zichzelf verantwoordelijk voelen.
- We nemen elkaar serieus.
- Iedereen is anders, dat is mooi.
- We zijn zuinig op alle spullen.
- We besteden aandacht aan het ontwikkelen van sociale vaardigheden zoals het oplossen van conflicten, het maken van vrienden en het uiten van gevoelens.
- We doen niet iets bij de ander, wat hij of zij niet wil.
- Als er iemand gepest wordt is een volwassene verantwoordelijk om te helpen.
- Alle leerkrachten volgen het protocol bij signalen van pesten.
- We communiceren met elkaar vanuit (ik-boodschap, gebeurtenis, gevoel, wat heb je nodig? voorstel).

Preventieve aanpak

We willen leerlingen weerbaar maken. Op onze school gebruiken we in alle groepen de methode Kwink. Eén van de doelstellingen van deze methode is om pesten te voorkomen. De leerkracht richt zich op de bevordering van positieve groepsnormen en waarden in de klas. Hij of zij vervult hierbij een voorbeeldfunctie.

Tegengaan van pesten

Pesten moet serieus genomen worden door alle direct betrokken partijen. De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met ouders en/of deskundigen volgens het stappenplan.

Stappenplan

Fase 1.

Volgen van de stappen van de no blame approach (bijlage 1).

Fase 2.

Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd in het zoeken naar een oplossing. De school heeft alle activiteiten vastgelegd en de school heeft zich actief ingezet om een einde te maken aan het pestgedrag en daarvoor gewenst gedrag in de plaats te zetten. (Bijlage 2,3,4)

Fase 3.

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals Centrum 1622, de schoolarts van de GGD of , via het CJG en schoolmaatschappelijk werk (voor de pester of het gepeste kind).

Fase 4.

Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden, in overleg met het MT, om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen binnen de school (interne schorsing). Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Fase 5.

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Protocol digitaal pesten.

Digitaal pesten is één van de verschillende vormen van pesten. Op het internet kan men een andere identiteit aannemen of volledig anoniem blijven, waardoor de grenzen van het pestgedrag worden verlegd. Uitspraken, privé gegevens en foto's kunnen zo razendsnel verspreid worden waarbij de mobiele telefoon het meest gebruikte middel is. Het is een groeiend probleem. Daarom is een protocol van belang. Dit protocol stuurt aan op een integrale aanpak met ouders.

Preventief:

- Ouders en leerkrachten moeten leerlingen bewust maken van de gevaren op internet, de effecten van digitaal pesten en de strafbare feiten.
- Leerkrachten moeten leerlingen bewust maken van zaken die ze wel en niet moeten delen en/of accepteren op het internet (privé gegevens en wachtwoorden niet delen, niet iedereen als 'vriend' accepteren).
- De leerkrachten maken afspraken over internetgedrag en maken samen met de leerlingen regels.
- (Digitaal) pesten bespreekbaar maken in de klas en leerlingen elkaar daarop laten aanspreken.

Wanneer de leerkracht merkt, dat er door kinderen uit zijn/haar klas thuis gebruik gemaakt wordt van verschillende digitale media zoals WhatsApp, Facebook, Twitter, Instagram, Snapchat, Youtube en/of andere communicatie platformen, bespreekt de leerkracht met de groep de voordelen én risico's hiervan. Belangrijk is dat het belang van deze verschillende communicatievormen worden genoemd. Zo moet het voor leerlingen duidelijk zijn waarom een WhatsApp gesprek anders wordt ervaren dan een face to face gesprek. Getypte berichten kunnen heel anders overkomen dan wanneer ditzelfde bericht gesproken wordt. In de bovenbouwgroepen is dit sowieso aan de orde. Informatie hierover is te vinden op diverse websites, welke verderop in het protocol worden genoemd.

Curatief:

Signalen betreffende cyberpesten nemen we altijd serieus. Wanneer de leerkracht signaleert, dat er sprake is van cyberpesten, wordt het stappenplan in bijlage 5 gevolgd.

Verbindend communiceren

Communicatie is een belangrijk onderdeel van ons werk. Als wij op een verbindende manier met elkaar in gesprek gaan geven wij het juiste voorbeeld. In het geval van pestgedrag hebben leerlingen veel baat bij deze manier van communiceren. (bijlage 6)
Bijlages

In de bijlages is informatie na te lezen over:

1. No Blame-approach
2. Leidraad voor gesprek met de gepeste leerling
3. Leidraad voor een gesprek met de leerling die pest
4. Adviezen aan ouders
5. Stappenplan Cyberpesten
6. Geheugensteuntje verbindende communicatie

Bijlage 1 No Blame-approach

Dit kan worden ingezet in de bovenbouw.

Kenmerkend van deze aanpak is dat getracht wordt de positieve kracht van de groep aan te spreken. Niet de pester(s) aanpakken, maar door mobilisatie van de groep het pesten doen stoppen. In die zin is het geen bestraffende, maar een probleemoplossende methode om met pestproblemen om te gaan. Uitgangspunt is dat het belangrijker is het probleem op te lossen dan de pester te bestraffen.

Pesters hebben moeite zich in te leven in de gevoelens van anderen. Zij beseffen niet wat de gevolgen van hun gedrag zijn voor de gepeste leerling en zijn vaak geschokt wanneer ze daarmee geconfronteerd worden.

De No Blame-aanpak biedt het voordeel dat het empathisch vermogen van de pester(s) en de omstanders wordt vergroot.

De No blame-aanpak in zeven stappen.

1. Gesprek met de gepeste leerling.

De leerkracht gaat in gesprek met de gepeste leerling. Het gaat in dit gesprek om het effect van het pesten op de gepeste leerling. Welke gevoelens heeft deze leerling? De leerling kan dit eventueel in een brief of tekening weergeven. Verder wordt de procedure van de aanpak besproken. De leerkracht vraagt toestemming aan de leerling om de brief of tekening te gebruiken. De leerling geeft aan welke leerlingen hij graag in de volgende stap in de supportgroep uitgenodigd wil hebben.

2. Bijeenkomst met de betrokkenen (supportgroep).

Uitgenodigd worden de pester(s), meelopers en ook leerlingen van wie men een positieve groepsinvloed kan verwachten. Totaal 5 tot 8 leerlingen. De gepeste leerling is niet aanwezig bij dit gesprek. Bijlage 1 Protocol Sociaal Emotionele Ontwikkeling 6

3. Het probleem uitleggen en empathie kweken.

In een gesprek legt de leerkracht het probleem uit. Hij legt uit dat er een leerling is die zich erg ongelukkig voelt en dat de aanwezige leerlingen een bijdrage kunnen leveren om de leerling in kwestie te helpen. De leerkracht vermijdt elke vorm van beschuldiging en geeft duidelijk aan dat niemand straf krijgt. Op geen enkel moment bespreekt hij details over de voorvallen.

4. De verantwoordelijkheid delen.

De leerkracht vertelt dat iedereen in de klas mede verantwoordelijk voor een veilige sfeer is. De supportgroep is bij elkaar geroepen om te helpen het probleem op te lossen.

5. De groepsleden naar ideeën vragen.

De leerkracht vraagt aan iedere deelnemer om na te denken over manieren om het pesten te stoppen en het voor de gepeste leerling weer aangenaam te maken. Hij vraagt aan de leerlingen om hun ideeën zo concreet mogelijk te maken door hun zinnen te beginnen met "ik".

6. De verantwoordelijkheid wordt overgedragen.

De leerlingen gaan nu aan het werk. Ze moeten de gelegenheid en de tijd krijgen hun goede voornemens uit te voeren. De leerkracht spreekt wel af dat hij hen na een of twee weken weer zal spreken.

7. Gesprek met alle betrokkenen afzonderlijk.

De leerkracht vraagt aan alle leden van de supportgroep afzonderlijk, inclusief de gepeste leerling, of er iets verbeterd is. Misschien zijn niet alle voornemens geslaagd, maar het belangrijkste is dat het pesten is gestopt.

Bijlage 2 Leidraad gesprek gepeste leerling

Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Feiten

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem
- Door wie wordt je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak wordt je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken? Aanpak
- Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:
- Hoe communiceert de leerling met anderen?
- Welke lichaamstaal speelt een rol?
- Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
- Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?

Gepeste jongeren lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met ze. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen.

Bijlage 3 leidraad een gesprek met een leerling die pest

Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest

Het doel van dit gesprek is drieledig:

- De leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan
- Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt

Confronteren

Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde.

Confronteren is:

- probleemgericht en richt zich op gedrag wat waar te nemen is.
- Zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht, bijvoorbeeld: je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker, omdat je graag de lolligste bent!
- Zodra we gaan interpreteren, reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren.
- relatiegericht. Je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt ,maar met behoud van de relatie. Bijvoorbeeld: ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt. Zeg nooit: Je bent heel gemeen. Je wilt duidelijk verder met het leerling. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is.
- specifiek blijven. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. Kritiek wordt vaak algemeen.
- veranderingsgericht. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem benoemt is, richt jij je op het waarom?

Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander, etc? Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag. Wat ga je daaraan doen? Bied zo nodig hulp aan van de counselor.

Het pestgedrag moet stoppen

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt.

Bijlage 4 Informatie voor ouders/leerkrachten van gepeste leerlingen.

Wat kunnen signalen zijn van pesten?

- niet meer naar school willen.
- niets meer over school vertellen.
- nooit meer andere leerlingen mee naar huis nemen of niet meer bij anderen gevraagd worden.
- slechtere resultaten op school dan vroeger.
- vaak dingen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen.
- vaak hoofdpijn of buikpijn hebben.
- blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen.
- niet willen gaan slapen; vaker wakker worden of nachtmerries hebben; bedplassen
- de verjaardag niet willen vieren.
- niet buiten willen spelen.
- niet alleen een boodschap durven doen.
- niet meer naar een club willen / durven gaan.
- bepaalde kleren niet meer aan willen.
- thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn.
- zelf blessures creëren om niet naar school te hoeven.

Wat ouders / verzorgers zelf kunnen doen:

- neem uw leerling serieus en zeg dat u met anderen vertrouwelijk gaat praten om het pesten te stoppen.
- pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- praat erover met uw leerling of vraag uw leerling op te schrijven wat het heeft meegemaakt.
- garandeer uw leerling, dat u zorgvuldig en vertrouwelijk hiermee zult omgaan.
- leg uw leerling uit hoe het komt dat leerlingen pesten.
- samen praten over pesten kan ook via een boek of een filmpje over het onderwerp.
- waarschuw uw leerling dat het mogelijk is dat het pesten niet meteen ophoudt als er beter op wordt gelet. De problemen van het leerling dat pest zijn soms erg groot en moeilijk op te lossen op korte termijn.
- houd het onderwerp bespreekbaar, informeer regelmatig hoe het gaat.
- als u er van uw leerling met niemand over mag praten, steun dan uw leerling, geef achtergrondinformatie en maak duidelijk dat de school het zorgvuldig zal aanpakken. Voordat u dit belooft, is het raadzaam te vragen wat de school doet.
- beloon uw leerling en help het zijn / haar zelfrespect terug te krijgen.
- stimuleer uw leerling tot het beoefenen van een (team)sport.
- houd de communicatie open, blijf in gesprek met uw leerling. Vraag bijvoorbeeld naar de positieve ervaringen die dag, hoe klein dan ook.
- houd regelmatig en intensief contact met de mentor van uw leerling.
- als uw leerling echt lijdt onder het pesten en dat ten koste gaat van het zelfvertrouwen, kan hulp van een deskundige nodig zijn. Dit kan individueel of mogelijk in een sociale vaardigheidstraining.
- houd het niet stil, maar onderneem actie, door iemand in vertrouwen te nemen.

Informatie voor ouders/leerkrachten van pestende leerlingen

- neem het probleem serieus.
- raak niet in paniek: elk leerling kan in de verleiding komen te gaan pesten.
- probeer achter de mogelijke oorzaak en aanleiding van het pesten te komen.
- maak uw leerling gevoelig voor wat het gedrag anderen doet.
- besteed aandacht aan uw leerling, door te laten merken dat u veel waarde hecht aan wat voor hem/haar belangrijk is. En door te laten merken dat u het belangrijk vindt dat het zich niet rot voelt.
- stimuleer uw leerling tot het beoefenen van een sport.

- bekijk samen met uw leerling een filmpje over pesten
- houd de communicatie open, blijf in gesprek met uw leerling. Geef adviezen over andere manieren om met elkaar om te gaan.
- houd regelmatig en intensief contact met de mentor van uw leerling.
- ook zijn er mogelijkheden om uw leerling aan een sociale vaardigheidstraining te laten meedoen. Informatie hierover is op te vragen bij de mentor, orthopedagoog , bij Bureau Jeugdzorg.

Bijlage 5 Stappenplan Cyberpesten

Ook in het geval van cyberpesten is het belangrijk dat de school en ouders de verantwoordelijkheid delen. Samenwerking om het op te lossen is belangrijk. Houdt hierbij je grenzen als leerkracht in de gaten.

Curatieve aanpak:

1. Gesprek met de gepeste leerling en gesprek met de aanstichter(s)/pester

Deze twee onderdelen vallen beiden onder de eerste stap. Hierbij worden duidelijke afspraken gemaakt over het vervolg.

Gesprek met de gepeste leerling

Het is van belang dat de leerkracht:

- Deze leerling en diens klacht serieus neemt.
- De leerling zijn verhaal laat doen en daar de tijd voor neemt.
- Zich probeert in te leven in de leerling.
- Geen verwijten maakt. Dat maakt het onveilig voor de leerling, waardoor deze minder zal vertellen of zelfs helemaal niets meer zal vertellen.
- De leerling de tip geeft om de pester te blokkeren en te verwijderen wanneer het om pesten via een online platform gaat. Dit is in feite bij alle platformen mogelijk. Voordat de leerling dit doet moet deze de gesprekken uitprinten die hij/zij heeft gevoerd met de pester. Deze gesprekken kunnen mogelijk als bewijsmateriaal dienen.
- Door blijft vragen. Vooral wanneer het gaat om een gesprek met een leerling na het signaleren van digitaal pesten. De leerling zal niet snel vertellen dat hij/zij gepest wordt of zelf pest.

Opsporen van de aanstichter(s)

Soms zal bekend zijn wie de pester is en soms niet. Wanneer niet bekend is wie de pester is zal er getracht moeten worden om dit op te sporen. Dit kan gedaan worden door gesprekken te bewaren en uit te printen. In deze gesprekken kunnen aanwijzingen staan over wie de aanstichter is. Wanneer het pesten op school gebeurt, kan dit in samenwerking met het systeembeheer worden opgespoord/ achterhaald. De stijl van het bericht en eventuele taalfouten en aanwijzingen kunnen de aanstichter verraden. Deze kan wellicht ook worden gevonden door in de klas te praten over wat er is gebeurd.

Gesprek met de aanstichter(s)

Hierbij is het van belang:

- In te gaan op wat er gaande is.
- Door te vragen.
- Goed te luisteren naar de kant van het verhaal van deze leerling en dit serieus te nemen.
- Te wijzen op de mogelijke gevolgen voor de gepeste leerling.
- Duidelijk te maken dat de leerling zich schuldig maakt aan een ernstig feit en dat dit in sommige gevallen zelfs strafbaar is. Er kunnen dan strafrechtelijke consequenties volgen.

Als het pesten op deze manier bespreekbaar wordt gemaakt, bestaat het gevaar dat het slachtoffer opnieuw door de pester(s) te grazen wordt genomen. Wanneer er een goed anti-pestbeleid is, wordt de kans op herhaling kleiner. Bespreek dit in het team en met de directie. Er zijn veel instanties die de school kunnen helpen bij een effectieve anti-pestaanpak. Kijk hiervoor op www.mijnleerlingonline.nl

2. Ouders/verzorgers van de leerlingen op de hoogte stellen

De leerkracht informeert zowel de ouders/verzorgers van de gepeste leerling als de ouders/verzorgers van de pester zo spoedig mogelijk over wat er speelt. Dat gebeurt bij voorkeur vóór het gesprek met de betrokken leerlingen. Denk hierbij aan het volgende: Vraag hen of zij de signalen herkennen. Wanneer zij niet weten wat de signalen zijn, kunt u hen hierover informatie geven.

- Vertel ouders/verzorgers dat het niet hun schuld is
- Informeer de ouders over de afspraken die met de leerlingen zijn gemaakt, wanneer het gesprek met hen al heeft plaatsgevonden.
- Vertel hen welke maatregelen zij kunnen nemen/wat zij kunnen doen
- Verwijs de ouders/verzorgers voor meer informatie naar bijvoorbeeld:
  - Het gratis telefoonnummer 0800-5010 (voorheen de onderwijstelefoon).
  - www.pestweb.nl. Zij kunnen antwoord geven op vragen van ouders/verzorgers. Zij zijn ook per telefoon te bereiken: 0800 2828280 of mobiel 0900 2828280, elke schooldag van 2 tot 5 uur.
  - www.mijnkindonline.nl en www.stichtingstomp.nl

3. Afronding

Wanneer de leerkracht signaleert, dat het cyberpesten daadwerkelijk is gestopt, informeert hij/zij de ouders/verzorgers hierover. Bovendien informeert hij/zij de directie over het voorval en de gemaakte afspraken. De directie registreert dit in de zogenaamde 'incidentenregistratie'. Hiermee is de procedure afgerond.

4. Nazorg

Het is belangrijk om de leerlingen voorlopig te blijven volgen, om te voorkomen dat het pestgedrag terugkeert. Vraag de leerling die gepest is af en toe hoe het met hem/haar gaat. Let erop dat dit gebeurt in een veilige ruimte. Wanneer de leerling over de gang loopt zal hij/zij waarschijnlijk minder snel zeggen dat het niet goed gaat. Ook de leerling die gepest heeft kunt u vragen hoe het met hem/haar gaat. Deze kan namelijk ook behoefte hebben aan aandacht.

5. Blijvend pestgedrag; herhaling van het pestgedrag

Wanneer het pesten door blijft gaan of terugkeert, volgen we achtereenvolgens de volgende

Stappen:

1. Er vindt een gesprek plaats tussen directie, leerkracht en ouders van de pestende leerling. In dit gesprek worden afspraken gemaakt over de aanpak. De leerkracht maakt van dit gesprek een verslag.
2. Mocht in het voornoemde gesprek geen overeenstemming bereikt worden, dan neemt de directie een besluit over de vervolgstappen. Hiervan worden ouders en leerkracht binnen een week na het gesprek schriftelijk op de hoogte gesteld
3. Bij aanhoudend ongewenst gedrag van de leerling kan de directie besluiten tot een (tijdelijke) schorsing van de leerling
4. Wanneer ook hierna het ongewenste gedrag aanhoudt, zal de directeur het bevoegd gezag verzoeken tot verwijdering over te gaan. Hierbij wordt de procedure als omschreven in het protocol schorsing en verwijdering in acht genomen

Meer informatie over cyberpesten:

Op het internet is volop informatie te vinden. Kijk hiervoor op de volgende sites:
www.dekinderconsument.nl

www.iksurfveilig.nl

www.i-respect.nl

www.pestweb.nl

www.pesten.net

www.stichtingstomp.nl

www.posicom.nl

www.stopdigitaalpesten.nl

www.mijnleerlingonline.nl

Bijlage 6 geheugensteuntje verbindende communicatie

Spiekbriefjes 1 en 2 kunnen op de tafel van een leerling worden geplakt.
Spiekbriefje 3 is voor leerkrachten.

1

2

Spiek praatkaartje.....

"Toen jij.....(beschrijf gebeurtenis)
Voelde ik me..... (deel je gevoelens) omdat
ik eigenlijk wilde dat .....(wat heb je nodig,
wat wilde je doen/zeggen).
Zou je er rekening mee kunnen houden
dat ik .....?(doe een voorstel, zeg wat je wel wilt
afspreken)?"

3

Ezelbruggetjes voor een
goed gesprek

Laat Oma thuis, gebruik
LSD, neem ANNA, smeek
NIVEA, wees een OEN en
maak je niet DIK.

★ Laat OMA thuis:
Oordelen, Meningen,
Adviezen

★ Gebruik LSD:
Luisteren, Samenvatten,
Doelvragen

★ Neem ANNA mee
Altijd Navragen, Nooit
Aannemen

★ Smeek NIVEA: Niet
brullen Voor Een Ander

★ Wees een OEN: Open,
Eerlijk en Nieuwsgierig

★ Maak je niet DIK:
Denk in Kwaliteiten